

Workshop 2: Governance en coördinatie van GBO praktijken

dr. Caroline Vermeiren

Samenwerking?

- Staat centraal binnen GBO
- Trend naar meer horizontale en verticale werkverdeling (Martinielli et al., 2017)
 - **Verticaal:** lokale overheden krijgen meer verantwoordelijkheden met betrekking tot sociaal beleid, aangezien zij (beter) weten waar hun inwoners mee worstelen en dichterbij hen staan
 - **Horizontaal:** lokale overheden moeten steeds meer samenwerken met het middenveld en andere lokale actoren
- Vertaalt zich in lokale netwerken

Definitie netwerken

Een netwerk is een groep van drie of meer hulpverleningsorganisaties die een meerwaarde creëren voor een gemeenschap op een manier die niet verwezenlijkt zou kunnen worden op een ongecoördineerde manier door gefragmenteerde en autonome organisaties.

Bron: Provan et al. (2007)

Differentiatie versus integratie

- **Differentiatie:** Voldoende diversiteit onder de netwerkpartners (Kind & Gezin, onderwijs, OCMW, CAW, huisartsen, bibliotheken, ...)
- **Integratie:** verbindingen tussen deze verschillende partners, communicatie, doorverwijzing, kennis van elkaars diensten, ...

Efficiëntie versus inclusie

- **Efficiëntie:** relatief snel en eenvoudig beslissingen nemen en projecten opzetten
- **Inclusie:** inbreng van netwerkpartners toelaten en aanmoedigen, discussie toelaten

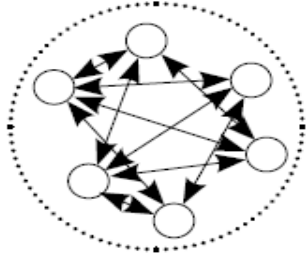
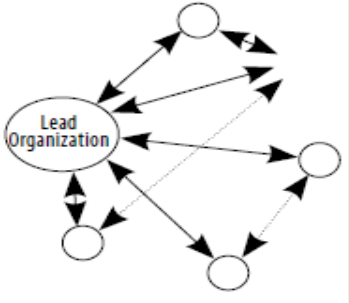
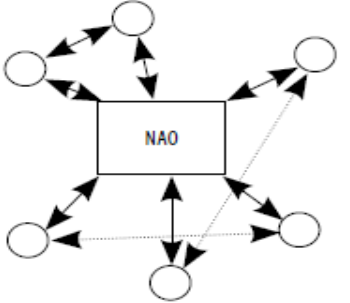

Nood aan coördinatie en governance

- Verschillende organisaties, sectoren en professionals werken samen
- Brengt verschillende achtergronden, expertise, kennis, methodieken, visies op armoede, ... samen

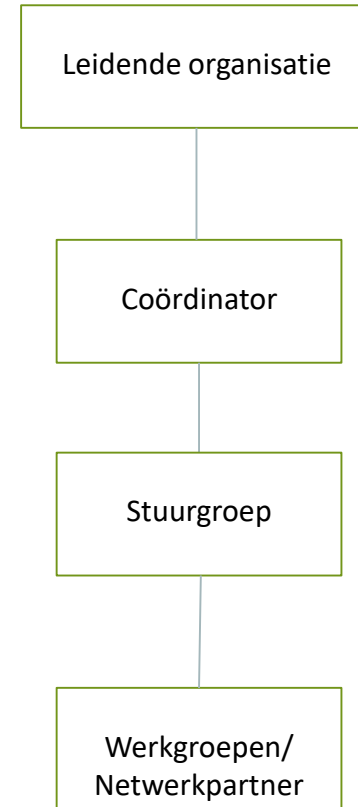
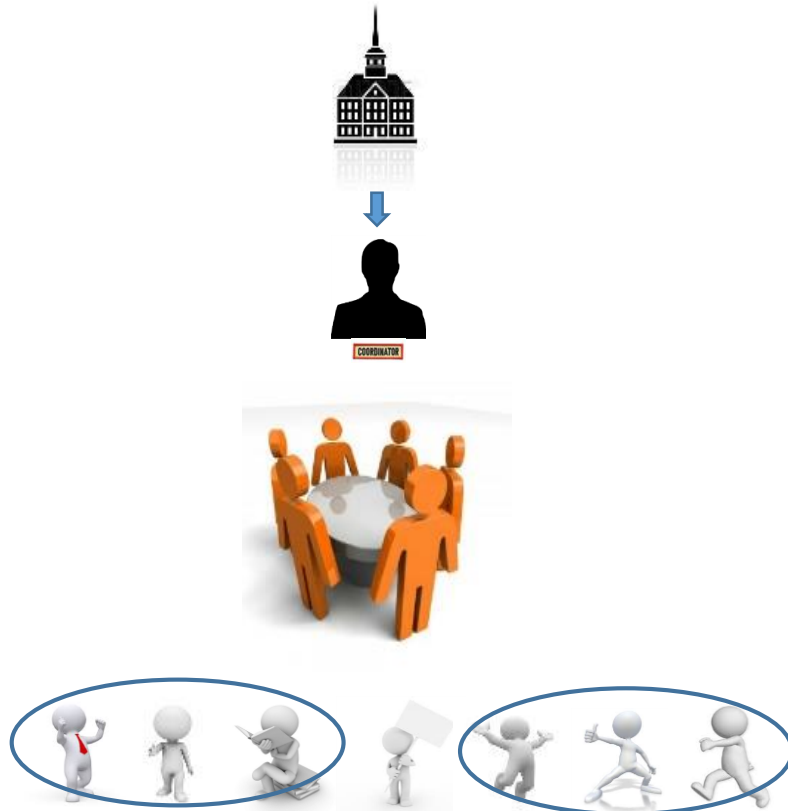
→ Nood aan structuren en coördinatiemechanismen

Verschillende soorten netwerken

Netwerk governance	Zelfregulerend netwerk	Leiderorganisatie-netwerk	Netwerk administratieve organisatie (NAO)
Visualisatie			
Principe	Geen administratieve entiteit, participatie in netwerkmanagement door alle partijen	Administratieve entiteit (en netwerkmanager) is een belangrijke netwerkpartij die ook een rol heeft in het primaire proces	Een toegewezen en aparte entiteit is gecreëerd om het netwerk te managen

Bron: Kenis & Provan (2009)

De structuur van het netwerk

De leidende organisatie

- Meestal het lokaal bestuur of het OCMW
- Vraagt subsidies aan en beheert deze subsidies
- Stelt een coördinator aan

De coördinator

- Aangesteld door leidende organisatie
- Initieert en faciliteert de interactie tussen de netwerkpartners
- Wordt gezien als de link tussen de leidende organisatie en de netwerkpartners

De stuurgroep

- Sommige partners zitten samen in een kleine stuurgroep
- In deze stuurgroep worden vaak zaken besproken zoals: de visie op armoede, de doelstellingen van het netwerk, ...

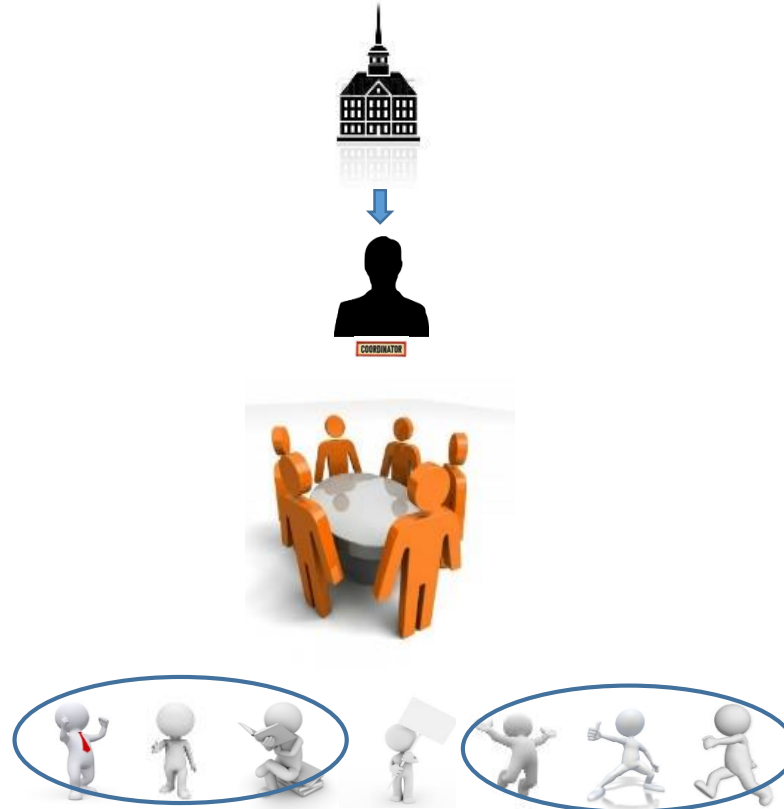
De werkgroepen

- De netwerkpartners worden soms opgedeeld in kleinere werkgroepen
- In deze werkgroepen worden specifieke thema's, acties of doelstellingen besproken

De structuur van het netwerk

Efficiëntie

Inclusie

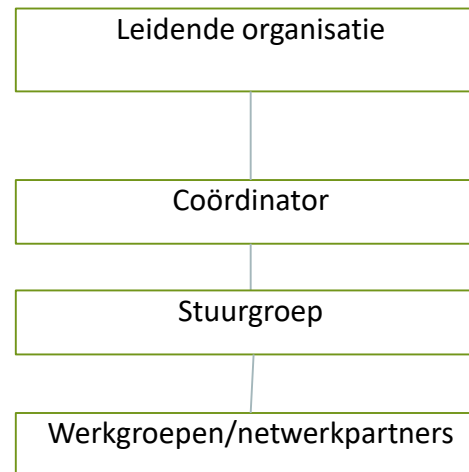
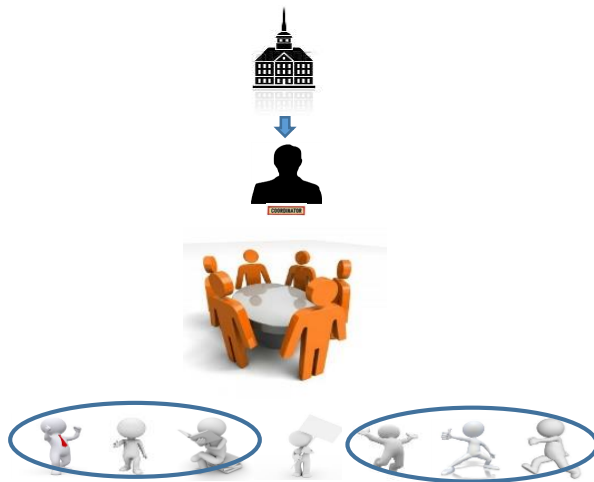
Conclusie

- De aanwezigheid van verticale structuren kan zorgen voor een betere balans tussen efficiëntie en inclusie
- **Factoren om mee in rekening te nemen**
 - Grootte
 - Diversiteit
 - Machtsverhouding
 - Vertrouwen in netwerkpartners

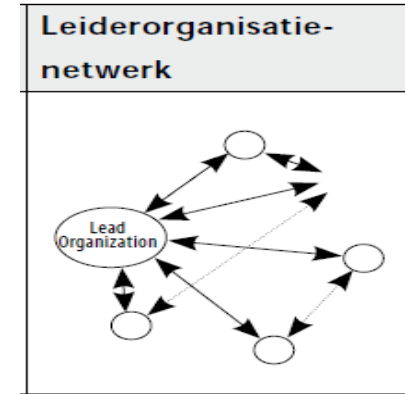

Wat denk je zelf?

- Is er binnen het GBO-verhaal ruimte om dit soort verticale structuur in te richten?
- Hebben jullie zelf ervaringen met dit soort structuren? Welke voor- en nadelen brengt dit volgens jullie met zich mee?

De rol van de coördinator

Bron: Span et al. (2012)

De rol van de coördinator

- Bottom-up
- Samenwerking faciliteren
- De uiteindelijke beslissingsmacht en eindverantwoordelijkheid liggen bij de netwerkpartners zelf

De rol van de coördinator

- Top-down
- Leidinggevende rol
- Eindverantwoordelijkheid en beslissingsmacht bij coördinator
- Beperkte inspraak van netwerkpartners

De rol van de coördinator

- Coördinator is gelijkwaardige partner tussen andere partners
- Eindbeslissingen en verantwoordelijkheid bij zowel coördinator als partners

De ultieme coördinatierol?

- Er bestaat geen 'ultieme' coördinatierol
- De rol die een coördinator best opneemt om het netwerkproces vlotter te laten verlopen is afhankelijk van verschillende netwerkfactoren
- Binnen één netwerk kunnen partners aanwezig zijn met andere achtergrond

Factor	Coördinatierol
Veel commitment	Co-producer
Weinig commitment	Commissioner
Eenvoudig consensus bereiken	Facilitator / co-producer
Moeilijk consensus bereiken	Commissioner
Positieve samenwerkingsgeschiedenis	Commissioner
Negatieve samenwerkingsgeschiedenis	Facilitator / co-producer

Wat denk je zelf?

- Heb je zelf al ervaring met één van deze rollen (die je zelf opnam of die je overste opnam)? Welke voor- en nadelen ervoer je hierbij?
- Moeten er binnen het GBO meer richtlijnen worden opgelegd betreffende de op te nemen coördinatierol?

Factor	Coördinatierol
Veel commitment	Co-producer
Weinig commitment	Commissioner
Eenvoudig consensus bereiken	Facilitator / co-producer
Moeilijk consensus bereiken	Commissioner
Positieve samenwerkingsgeschiedenis	Commissioner
Negatieve samenwerkingsgeschiedenis	Facilitator / co-producer

Conclusie

- Netwerken zijn complexer dan aanvankelijk gedacht
 - Verticale complexiteit om het spanningsveld tussen efficiëntie en inclusie te optimaliseren
- De coördinatie van netwerken is belangrijk
 - Maar de rol die coördinator opneemt om netwerkperformantie te verhogen is afhankelijk van verschillende netwerkkarakteristieken
 - Er bestaat niet zoiets als de 'ideale' of 'optimale' rol

Bedankt!

Meer weten?

Download '*The governance of local networks in the fight against child poverty*'

Via de website van OASeS
(Universiteit Antwerpen)

Caroline Vermeiren

caroline.vermeiren@uantwerpen.be

